

Vežba 5

Osnovne naredbe terminala:

whoami - komanda vraća ime korisnika koji je trenutno prijavljen na sistem

Navigacija po stablu i prikaz sadržaja direktorijuma

pwd - (Print Working Directory) prikazuje direktorijum (sa putanjom) u kom se trenutno nalazimo

cd - (Change Directory) pomoću ove komande možemo da menjamo svoju poziciju u stablu direktorijuma:

cd	- prelazak na lični direktorijum
cd ~/data	- prelazak na poddirektorijum data u ličnom direktorijumu
cd ..	- prelazak na roditeljski direktorijum
cd backup	- prelazak na direktorijum backup u tekućem direktorijumu
cd /	- prelazak na početak aktivnog stabla, tj. root direktorijum
cd /backup	- prelazak na direktorijum backup u root direktorijumu

cd komanda kao parametar zahteva putanju do željenog direktorijuma, a ta putanja može biti predstavljena na dva načina:

1. apsolutna putanja- Putanja u odnosu na koreni (root) direktorijum:

Prva kosa crta (/) je oznaka root direktorijuma

```
:~$ cd /etc/firefox/pref/
```

2. relativna putanja - Putanja u odnosu na trenutni aktivni direktorijum (direktorijum na kom smo trenutno pozicionirani)

Primer:

```
:/etc$ cd firefox/
```

Prikaz sadržaja direktorijuma

ls (list)- izlistava sve fajlove i poddirektorijume za zadati direktorijum (ako se zada bez argumenata onda se prikazuje lista za aktivni direktorijum).

ls -la

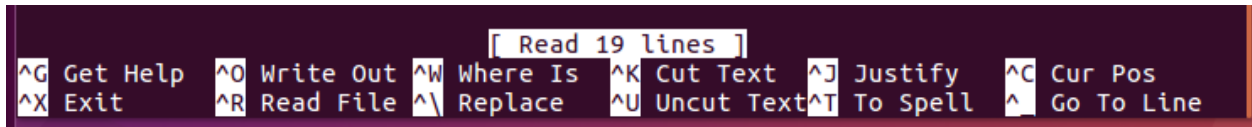
Na određenim distribucijama je moguće otkucati komandu ll (long list) koji je u suštini alias komande ls -la i daje identičan odziv

mkdir imeDirektorijuma - (make directory) komanda kojom se pravi novi direktorijum

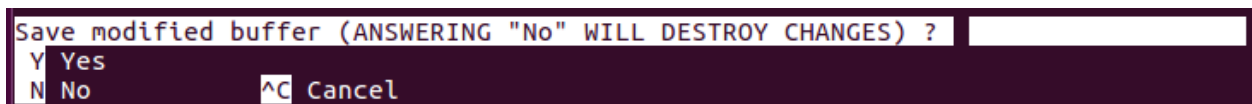
touch imeDatoteke- komanda kojom se pravi nova datoteka (fajl)

sudo nano ime_fajla komanda kojom se otvara fajl ukoliko on već postoji ili se pravi fajl ako je navedeno nepostojeće ime. Nano je jedan od editora teksta na linux distribucijama, jednostavniji je za upotrebu od drugih editora teksta (vi/vim/pico) i podrazumevano je instaliran u minimalnoj konfiguraciji operativnog sistema.

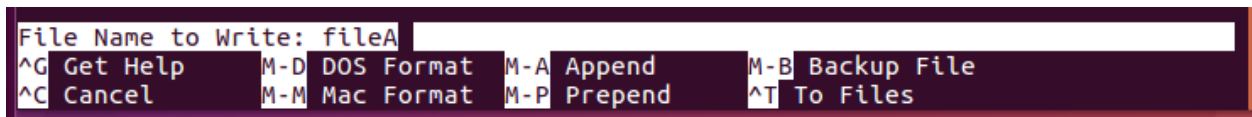
Kada se unese željeni sadržaj u fajl (pomoću nano editora) da bismo sačuvali unete izmene potrebno je da pritisnemo tastere CTRL i X

, zatim slovo Y (Yes)

i ENTER (ukoliko ne želimo da promenimo ime fajla).

clear

proveru sadržaja fajla možemo odraditi i bez otvaranja samog fajla pomoću editora teksta. komandama:

1. **cat** - Prikazuje sadržaj čitavog fajla u konzolnoj liniji
2. **less** - Prikazuje fajl deo po deo (stranicu po stranicu) fajla u dodatnom promptu ili ceo fajl odjednom ukoliko je fajl manji (po sadržaju) od jedne stranice.

Pritiskom tastera Q je moguće prekinuti i napustiti prikaz komande less.

Ostale korisne opcije:

g – skok na početak fajla

G – skok na kraj fajla

N – prikazuje se broj redova

/ - pretraga unapred

? - pretraga unazad

3. **more** – slična kao i komanda less, nastala je prva i nema opciju za povratak prethodnih stranica, ne naglasi traženi niz karaktera prilikom pretrage na stranici

Komande za selektivni prikaz teksta

head - prikazuje određeni broj redova od prve linije fajla (od početka). Ako se ne navede brojni parametar prikazaće prvih 10 redova.

head -n 5 ime_fajla #prikazuje prvih 5 redova fajla

tail – prikazuje redove od kraja fajla. Ukoliko se ne navede brojni parametar prikazuje 10 poslednjih redova

tail -n 12 ime_fajla #prikazuje poslednjih 12 redova fajla

Izlaz komande možemo preusmeriti sa standardnog izlaza (konzolna linija) u fajl upotrebom simbola za redirekciju:

| (pipe)

komanda 1 | komanda 2 | komanda3

Kopiranje, preimenovanje i brisanje datoteka

Kopiranje fajlova

Komanda **cp** služi za kopiranje datoteka i direktorijuma. U opštem slučaju sintaksa komande cp je:

cp SOURCE DESTINATION

Komanda cp kopira izvorišni objekat (SOURCE) u odgovarajuće odredište (DESTINATION). Argumenti SOURCE i DESTINATION moraju se navesti. Ukoliko korisnik želi da iskopira datoteku u tekući direktorijum, kao odredišni argument može navesti tačku.

Premeštanje i preimenovanje fajlova

mv komanda služi za premeštanje fajlova sa jedne lokacije na drugu (pandan cut opciji).

`mv fajl1 /putanja/do/odredišta/`

Takođe, `mv` komanda se može koristiti i za preimenovanje fajla:

`mv fajl1 fajl1_novi`

Nakon ove komande `fajl1` je preimenovan u `fajl1_novi`

Brisanje fajlova i direktorijuma

`rm imeFajla` - komanda pomoću koje se briše navedeni fajl (navedeni fajlovi)

`rmdir imeDirektorijuma` - koristi se za brisanje praznih direktorijuma

`rm -r imeDirektorijuma` - koristi se za brisanje direktorijuma koji sadrži fajlove i/ili poddirektorijume

Zadatak:

- Unutar home direktorijuma Napraviti direktorijum URO
- Unutar njega napraviti novi direktorijum (ime direktorijuma je u formatu `smer_brIndeksa`)
- Unutar tog direktorijuma napraviti dva fajla, imena fajlova su `fajlA.txt` i `fajlB.txt` (ekstenzija nije neophodna)
- U prvom fajlu napisati:
- Kopirati sadržaj fajla A u fajl B
- fajl B preimenovati u `fajlB_novi.txt`
- premestiti fajlA u `home_direktorijum`

Zadatak:

- Napraviti fajl i u njega upisati tekst dužine 10 redova.
- Upotrebom samo jedne komande izdvojiti tekst između 4-og i 8-og reda i smestiti ga u drugi fajl `novi_fajl` (fajl nije postojao pre izvršenja komande).